

מסורת מ"ה"ם

(א) שקלים פ"ב מ"ה"ם, (ב) גסס במשנה למה לזככותו ופי' הרי"ב והוא מנעב על וזכ כדמכס דרמנוי וזכ וכן גרס טברין בערך דרכון ועי' ב"ב קכ"ח ע"כ במשנה ובגרסי'ם (סג, א) כמות קב, (ד) שפועת ד', (ה) שפועת ד' לעיל ב: קדושין כא: א, חולין פו: ב"ק פד: שפועת ה, ובמס' מד, ע"ש, (ו) ז"ק, (ז) ז"ל והל' (ט) ז"ל מלי מיטע מיטע כל מלי ועי' ר"ש, (י) ז"ל כחרינא (ז"ק, ב) ז"ל אלא (ז"ק, ו) עולת ז"ק, (ח) ז"ל חניב והל' ז"ק, (ו) ז"ק, (ס) ז"ל כחרינא ז"ק, (ע) ז"ל ב"ק פו: ועמ"ש בתוס' דשבת קמח. על הגליון בסד"ר,

תורה אור השלם

- ונתתה בבקף וצרת הבקף בידך וזלפת אל חקוקים אשר יבחר יי אליהם בו:
- כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לך באדם ובהמה וצדקה לך אך בדם תפדה את בבור האדם ואת בבור בהמה קטומה תפדה: במדבר יח טו
- ופדיון מן חדש תפדה בערפה סוף חמשת שקלים בשקל חקש עשרים גרה וזאת: במדבר יח טו
- ולקחת את המוציא ונתתה באזן וברלת וצדקה לך עבד עבד ואף לאמורק העניש כן: דברים טו יז
- את זה תאכלו מבד אשר בקיום כל אשר לו הנפיר וקשקשת במים בימים ובבגדים אתם תאכלו: ויקרא יא יט

מוסף רש"י

חזק מן השטרות. היה חייב לו אדם בשטר ה' פלגים וכו' ואומר שטר לכתן כפדיון גני חזק מדי (שם) ופדיון. כלל דבר משמע (שם). מיטע שטרות. שכן לאזין למעט יזמן מן הכל שאזין ממון (שם). ופדיון חזר וכלל. ואלע"ם שפדיון חזר וכלל. הדין מביי. וזכר כתיב בערך כסף, חריב מנה דמכסיה לא נשתי כללות המסמין לו לזה ופרט לחריסם הטל טרע בימים ודונס כלל ופרט וכל (שם). שטרות שזה כסף שמה זול ונמנא הקדש מפסיד אצל טביעה לא זייל: וזרס **הכסף**. דבר שיש עליו צורה: ה"ג **אזין מני** יט [נמן] רב יוסף שלא **ציא סיגה**. כסף סגיגס אלא טעו. (ו) והיינו (ב)רימא דרבי יוסף לאו לפרושי אלא לסיועי: **מתני'** אין פודין **כזור** אדם לא עצזים נו'. אע"ג דלמזן לעיל (דף מט:). ככסף וכשזה **כסף** (י): ולא בשטרות. שאם יש לו שטר על חזירו צה' סלעים ונתנו לכהן שיגבה אותו חוז בפדיון כזו אינו פדוי: ולא נקדשו. מפרש בגמרא: **כזב** **בכסף** שטא חייב (י) ליתן לו ה' סלעים. משום פדיון **כזו**: וזנו אינו פדוי. כדאמרין בגמרא (ע"ש) שמה יאמרו פודין בשטרות: **לפיכך**. דלמזן חייב ליתן לו ה' סלעים (י) אם רזה הכהן ליתנס ולהחזירו לו במתנה רשאי אצל תקנתא אחריתי ליכא: ויהי כך ופדה חפדה. כשיהיה לך הפדיון אז יהיה פדוי. והאי

וזהו מאכא. שנפתחה צורתו: ולא הוה שקיל ליה. כלומר לא היה ניקח צעיר להולאה לא היה הדינר שקול וזהו לו כלום: הא פו **למה** לי. יאן האי וכולס הא מנא ליה: משום אונס ומוציא שם רע **אינעריכא** ליה. למיתני האי וכולס בשקל הקודש משום דרשא לא מנא שקל הקודש ומיהו פשיטא לך **באיך** כולוה דקלעים ניהו דלא בפדיון הכן כתיב (במדבר ג) חמשת שקלים לגולגלת ובעצד כתיב (שמות כא) שלשים שקלים יתן (בעל השור) לאדוניו ובמפתה כתיב (שם כב) כסף יסקול אצל באונס ומוציא שם רע לא כתיב שקל וסד"א יט ^א [הא] דמנא צרישא כנה אורי כל חד וחד כי דיניה קאמר דהיכל דכתיב שקלים יסיד שקלים צורים והיכא דלא כתיב שקלים ליתבי דינרי צורים קמ"ל סיפא כולס בשקל הקודש דמילף ילפי מהדדי ככסף קלזב מכסף קלזב כדרכ אסי דלעיל (י:). אית ספרים יט דכתוב הכי אטו כולוה בני פדייה ניהו פקדון וממנימין דנקט לשון פדייה ככולוה דקמני וכולן נפדיון והא לא שייכא לשון פדייה אלא בזכור מני כל הנפדין נפדיון ככסף וזהו כסף כל הנפדין כנון כזור אדם והקדשות יי ומעשר: מעשר שני אינו נפדה אלא ככסף טעוה ולא כשזה כסף ואפי' פרוטות טעושות שפיר דמי: והראיון. לקנות עולת לאייה הקננים בשמי מעות כסף כדאמר' בחגיגה (דף ג). הראייה שמי כסף והנך שמי כסף טעושות **צעינן**: מנרפין שקלים לדרבנות. מני העיר ששולמין שקליהם לירושלים צעינן אומן ולוקמין מזהן דרבנות (א) וטו הו וזונס טעושים דרבנות אין שאר וזכ לא שמינו טעוה ובמסכת שקלים (פ"ב ה"א) מפרש טעמא שמה חיזול מרגליות כו' והוא הדין לכל שזה כסף שמה זול ונמנא הקדש מפסיד אצל טביעה לא זייל: וזרס **הכסף**. דבר שיש עליו צורה: ה"ג **אזין מני** יט [נמן] רב יוסף שלא **ציא סיגה**. כסף סגיגס אלא טעו. (ו) והיינו (ב)רימא דרבי יוסף לאו לפרושי אלא לסיועי: **מתני'** אין פודין **כזור** אדם לא עצזים נו'. אע"ג דלמזן לעיל (דף מט:). ככסף וכשזה **כסף** (י): ולא בשטרות. שאם יש לו שטר על חזירו צה' סלעים ונתנו לכהן שיגבה אותו חוז בפדיון כזו אינו פדוי: ולא נקדשו. מפרש בגמרא: **כזב** **בכסף** שטא חייב (י) ליתן לו ה' סלעים. משום פדיון **כזו**: וזנו אינו פדוי. כדאמרין בגמרא (ע"ש) שמה יאמרו פודין בשטרות: **לפיכך**. דלמזן חייב ליתן לו ה' סלעים (י) אם רזה הכהן ליתנס ולהחזירו לו במתנה רשאי אצל תקנתא אחריתי ליכא: ויהי כך ופדה חפדה. כשיהיה לך הפדיון אז יהיה פדוי. והאי

יש בכור פרק שמיני בכורות

נא.

כלים של חמשים זו ובפרק מציאת האשה (כתובות דף סו). לא יפחות לה מחמשים זו ודייק בגמרא דחמשים זווי פשיטין קאמר ולא דייק כלל מדרב יודה אמר רב אסי וכמותה צמולה שאיז מאתים יט צוריס זין למאן דלומר דאורייתא זין למאן דלומר דרבנן ואפי' כתובת אלמנה שהיא לכולי בעלמא דרבנן הויא מנה צורי ונראה לר"י דלא מיירי הכא אלא כסלעים דומיא דכסף קלזב האמור צמורה שאין כתוב צמורה אלא שקלים:

והראיון תני רב יוסף כו'. פי' כקונטרס דהכי גרסי' תני נמי רב יוסף שלא ציא סיגה כסף סגיגס אלא טעוה ואלא ברייתא דרב יוסף לא לפרושי אלא לסיועי ולא משמע כן דמה צריך להציא ברייתא לסיועי לצרייתא ועוד דלא הוה ליה למימר שלא ציא אלא לא ציא ועוד דמשמע ^א כדאחריות דמפרש בכל חד טעמא לך נראה דלפרשי טעמא ^א אחר דלס ה' מציא שזש כסף וזימני דמייתי נכסא וכסף סגיגס שלא יסוה שמי מעות כסף ולא ימכרו לו ^א לעולת ראייה טעוה צאומה סגיגה כאלוה היה מציא כסף טעוה: **בתב** צבון שהוא חייב צו חמש סלעים. ככתובות צריש הנושא (דף קג). מייתי לה גבי פלוגתא דר' יוחנן ורש לקיש דמיבי אזי לך מנה בשטר ופירש שם כקונטרס כנון שכתב ^א לו בשטר ונתן לו צפני עדים ופליגי ^א מדחשיב הולאה דאלימא מילתא בשטר אף על גב דלא א"ל אהם עדי ור"ת מפרש כנון שאזי לחייב עצמו צאומה שטר אע"פ שפדיון חייב לו כלום וצריך ליישב כל הסוגיא ושם פירשמי:

אימא וצא הקדשות בב' אצו. צפסחים (דף לה:) וזהוזה (צ"מ נד). מייתי גבי הקדש שחללו על גבי קרקע שאזין פדיון ממכתיב ומנן הכסף וקס לו משמע דמההוא קרא קא ^א דרשי אצל אי אפשר לומר ^א [כן] דנמ"כ כפרשת וזה שחוקל דריש יט מונל ערבך ויהי בשקל הקדש כדפירש יט שם כקונטרס ולא חש שם להציא אלא חד מקראי דכתיב צה' כסף גבי הקדש וכן מצינו כזמה מקומות שאזין מציא עיקר הדרשה בכל דוכתא ^א כדאייתי (ע) כקדושין (דף ג) צנעוריה צית אציב כל שצח נעוריס לאציב אע"ג דבשפדת דריס כתיב וכן גיטין (דף כא:) ספר כורמה ואין דבר אחר כורמה דהייא דרשא ליתא לרבנן אלא לר' יוסי הגלילי: אמר

במים שתי פעמים אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעט ורבנן יי אמרי כדאמרין במעורבא כ"מ שאתה מוצא שתי כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: ולא בהקדשות: פשיטא לאו דרידה ניניהו אימא ולא

יכול להביא שזה כסף כסף צרוף: תני רב יוסף שלא יביא סיגה לעזוה. כסף סגיגס מעוררב בשאר כמתות: אין פודין. הבכור לא בעבדים ולא בשטרות שאין יכול ליתן לכהן שטר חוב שיש לו על אחרים בשביל פדיון הבן: כתב לכהן כי רבנו אינו פדוי. עד שיתן: לפיכך. הואיל ומזמן כהן אם רצה הכהן ליתן לו מתנה אחרת ה' סלעים שקבל ממנו רשאי: ר' דריש כללי ופרטי ולקחת כלל כל רבי לקחת מרצע פרט ונתת חזר וכלל כלל ופרט וכלל אין אחר דן אלא כהן הפרט כל הפרט של מתנה. ור' יוסי דריש ריבוי וריבה וריבה בכל: אין בעלמא ר' כללי ופרטי דריש והכא. גבי בכור מ"ט דריש ריבוי ומיעוט משום דהאי ופדיון מכן חדש תפדה כתיבי מרי כללי גבי הדדי והדר פרט (כלל) בערבך כסף. והרב כדאמר ר' רישאעלמיס במים ב' פעמים דכתיבי אתה והאכלו וכלאשר במים כל אשר (ואין) לנפוסירוקשקשת במים והדר כתיב פרט במים ובנחלים הואיל וכתיבי כללי גבי הדדי אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעט: ורבנן דאמרי דרישי

עין משפט נר מצוה

כז א מיי פ"ד מה' מעשר שני הל"ט:

כוח ב מיי פ"א מה' חגיגה הל"ט:

כוח ג מיי פ"א מה' ב"ק ב"ק הלכה ו סגנ עשין קטט טוע"ש י"ד סי' ט ע"ה ג:

ג ד מיי ש"ד הלכה ו טוע"ש סס ע"ד פ:

ה [הרמב"ם] השמיטו ותמה התירוט עליו אצל טעו"ש י"ד סימן ט ע"פ ט איתא' ו [מיי] פ"א מה' עבדים הלכה ט ע"י כ"מ:

הנהגות הב"ח

(א) גבי' וזהו מאכא כהדים (דלא נפיק) מא"מ ובי' ס"א וכן גורס רש"י דלא הוה משחקל ליה בעא ליתאבא ליה מיניה פלגא דיוחא לא הוה ליה תקע ליה אחרינא ויהיבה ניהליה: (ב) שם נמשע כמז לכתן שהוא חייב לו ה' סלעים ובי' ליתן לו מתנה כלל וזת ליתן נמחק: (ג) רש"י ד"ה מנרפין ובי' ולוקמין מנן דרענות דרבנות היו ואוסס עטותן דרענות אן שאר וזש שאינו טעוה אל ונמסכת: (ד) ר"ה ר"ה ר"ה ובי' אלא טעוה והאי כתיבא: (ה) ר"ה אין פודין ובי' וזשז כסף אין פודין לא בעבדים ולא טעושות כלל ור"ה: (ו) וזשז כסף לכתן שהוא חייב לו כלל וזת ליתן נמחק: (ז) ר"ה לפיך ובי' ה' סלעים אחרים לפדיון בנו אט רזה הכהן להחזירם וליגבהם לו כתיבא: (ח) ר"ה מכתב עט ברזל ה"ד: (ט) ר"ה והכא היינו י' ופרט הכתוב לחריסם בימים:

לעזי רש"י

ברוק"א. שפור. קנה-עץ מחודד.

שיטה מקובצת

[א] ליה זימני אחרינא: כן ניהליה וכולל ובעי הקדש במנה ובי' אה זה: איצטרך ליה: צ מהדדי. ס"י וכולן נפדיון בכסף ושהו כסף והני בני פדייה נינהו וזכר וכל הנפדיון בכסף וביטוה סוף: [א] חייב לו ה' סלעים: [א] תי' תפדה נמחק: [א] תי' חמשת שקלים נמחק: [א] תי' חמשת שקלים נמחק: [א] מפרצא אות ב' נמחק: [א] רובנן. ס"א אמר רבינא דאמרי במעברא כו' וכן גרס ההגמ"ה: יאן לו למיתני האי: יט וסד"א דהא דתנא רישא במנה: [א] ספרים דגרסי הכא: [א] ומעשר שני והד"א תי' מעשר נמחק: [א] דרבנות כן זה חזר כטועים דרבנות אין שאר זהב שאינו טעוה לא: [א] תני נמי רב יוסף כן סיבה לעזוה סיגה כסף: [א] חייב לו ה' סלעים: [א] אחרים אס: [א] מאתים זו צוריס: [א] שכתב כן לו בשטר ולא חתם ונתן: [א] קא דרישי: [א] דריש לחו וכולל: [א] כדפירש כקונטרס והתלמוד לא חש:

רבינו גרשום

מח' בסלע דאורייתא: מאכא. קל: הא תו למה לי. דהדר ותני וכולן בשקל הקדש במנה דצורי: הני בני פדייה נינהו שילשים של עבד וזהו אונס ומפתה ומוציא שם רע מאי פדייה אית בהו: תני כל הנפדיון כנון בכור והקדש בין בכסף בין בשהו כסף חזין מן השקלים דאין נפדיון שבוה כסף: מצרפין שקלי לדרבנות. באחד באחד שומטין על השקלים הגובר יכול לחלק השקלים בדרבנות זהב שקורין בלע"ז קרוצישי: פניו משאו ארוך. שצריך להעלותו לירושלם לליבשה טעמא דמפני משאוי הא לאו הכי אין פודין (אלא) בכסף: הראיון. שהיא מעה כסף אנוי הבכור לא

ישמעאל ואמר צמים צמים מפורין לו זה ואח"כ צמים ובנחלים, הלך אין זה כלל ופרט אלא הטיולה צימס לדרשו כרצויו ומיעוטי הוליל (א) וזמני הכללות מפורין. כשמטיל פרט שאחריים צימס מה צמורה היא שלא מזהים כלל ופרט אלא צמרי ומיעוטי, דלמי צמירינן מתמנה למנאלא דלא מדרשיה כלל ופרט, ואיכא צין ריבה ומיעט כלל ופרט, די דרשין כלל ופרט שו פירוש של כלל ואין בכלל אלא שפירט, ואילו דבר הדומה לו אין לרשאי, וסבכלל כל כלל שג אחר הפירט, אפי' לאזין מלי דמי ליה לפרט, אצל י דרשין ריבה ומיעט, לא פירש המיעוט אה הריבי, אלא מיטע שלא טמע ממט הכל אלא זה והדומים לו, ונלא רבי שזי הו מרעין כל דמי ליה למעוטי, ואהי רבי שזי לאזין כל מלי, ואהי מיטעא למעוטי מלי דלא דמי ליה כלל, והכי מפרשין פקדן נגמר הדין (סנהדרין מה:) גבי כל הנסקלן נתלן, דרבי ומיעוט לחזיה מימיל כל דמי ליה בכל מלי (י"ז ח"ט).